

Жінки - воїни Другої світової

Кажуть, у війни не жіноче обличчя. Безперечно, війна суперечить всій жіночій суті. Але правильно і те, що в нашої Перемоги – жіноче обличчя. Під час Другої світової війни форму одягли близько мільйона жінок. Вони показали безприкладну стійкість і мужність, непохитну волю і відданість Батьківщині. Жінки воювали у всіх родах військ. У фронтових госпіталях вони рятували життя тисячам поранених бійців, активно діяли в партизанському русі та підпіллі, у тилу працювали і за себе, і за тих, хто пішов у діючу армію. Медсестри, сандружинниці, стрілки-кулеметниці, снайпери, штурмани, радистки, авіатори ... 150 000 жінок були нагороджені орденами й медалями. 90 стали Героями Радянського Союзу. 49 з них – посмертно.

Прославили Харківщину Мотрона Нечепорчукова, гвардії старшина медичної служби, єдина українка – повний кавалер ордена Слави; Надія Маєвська, прославлена партизанка, головний лікар об'єднання Ковпака; санінструктор Марія Шкарлетова, Герой Радянського Союзу ... Про них написані книги, на рідній Харківщині їм поставлені пам'ятники ... Сьогодні ми розповімо вам про шістьох жінок – воїнів Перемоги, харків'янок, жительок Основ'янського району. Захисниці Вітчизни, вони рятували нашу батьківщину від нацистської чуми.

Суська Людмила Петрівна (Додаток 1). Вступила у війну шістнадцятирічною медсестричкою. Працювала в госпіталі на станції «Основа». Усю війну пройшла з одним госпіталем. Працювала хірургічної сестрою, цілодобово не виходила з операційної. Врятувала за 4 роки війни тисячі поранених. Закінчила війну в званні лейтенанта медичних військ. Перемогу зустріла в місті Відні. Нагороджена орденом «Вітчизняна війна», орденом Богдана Хмельницького, медаллю «За оборону Сталінграда» та іншими.

Рідкокаша Катерина Микитівна (Додаток 2). Під час війни була прожектористкою 35-го окремого зенітно-прожекторного батальйону.

Захищала наше небо від нальотів ворожої авіації. Брала в «кліщі» прожекторів німецькі «Мессери». Служила під Харковом і в Криму, а перемогу зустріла в місті Будапешті.

Полторак Єлизавета Іванівна (Додаток 3), старший сержант медичної служби. У війну вступила вісімнадцятирічною студенткою інституту іноземних мов. У червні 1941-го її однокурсники були мобілізовані та відправлені в Брест, де загинули всі, а Єлизавета потрапила в госпіталь з апендицитом, так і врятувалася. Служила в санітарному поїзді, що курсував з передової в тил. Брала участь у Сталінградській битві, у боях під Прохорівкою, звільняла Білорусію, Литву, Кенігсберг у складі 57-ї армії. Після Перемоги з санітарним поїздом була відправлена в Маньчжурію, Китай. Демобілізувалася в 1945-му після розгрому Квантунської армії.

Білоус Катерина Василівна (Додаток 4). Під час війни була зв'язковою. Брала участь у партизанському русі в Білорусії. Забезпечувала зв'язок між партизанським загonom і Центром. Нагороджена орденом «За мужність», орденом «Вітчизняна війна II ступеня», медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній Війні 1941-1945» та іншими.

Омелюх Надія Василівна (Додаток 5). Старший сержант медичної служби. Червоний Хрест не рятував від кулі ворога. Санінструктори та санітари гинули сотнями. Але Надія вижила. Пройшла Другу світову війну від Киргизії до міста Кезлін (Німеччина). Серед багатьох її нагород – Орден «За мужність», орден «Вітчизняна війна II ступеня», медаль «За відвагу», медаль «За взяття Німеччини».

Третьяк Катерина Іванівна (Додаток 6). Під час війни була робітницею швейного заводу на Основі. Робочий день тоді тривав 12 годин, про вихідні й не згадували. «А було мені всього 14 років. Коли фашисти окупували Харків, ми з подругами таємно носили їжу полоненим радянським солдатам у госпіталь, намагалися врятувати їх від розстрілу, закривши своїми спинами...»

Так, у війни не жіноче обличчя. Але загроза, що нависла над нашою країною і над усім світом у 1941 р, змусила цих юних дівчат стати в стрій

нарівні з чоловіками, замінити в тилу чоловіків, синів, братів, які пішли на фронт

Про наших землячок, харків'янок, солдаток Другої світової, сказано і написано доволі мало. Доля кожної з наших сьогоднішніх героїнь гідна повісті, кіносценарію. Поки вони живі, давайте говорити з нашими жінками-ветеранами, записувати їхні історії, пам'ятати про їхній подвиг, адже кажуть же: «Коли про війну забувають, війна повертається» ...

23 серпня 2018 роки ми святкуватимемо 75-річчя визволення Харкова від фашистських загарбників. І до цієї дати ми, активісти дитячо-юнацької організації «Авангард» Основ'янського району, плануємо створити пересувну фотоекспозицію «Харків'янки – воїни Другої світової». Героїнями експозиції стануть жінки - ветерани, мешканки нашого району. До цього ж часу маємо намір видати ювілейний збірник спогадів жінок-ветеранів Другої світової війни, куди увійдуть 12 історій.

Ми виступаємо з пропозицією залучити всі районні дитячо-юнацькі організації Харкова, ветеранські організації, батьківські комітети, депутатів Харківської міської ради до участі в загальноміському проєкті «Харків'янки - воїни Другої світової».

Час швидко біжить. І вчорашні дівчатка стали прабабусями. Але вони все пам'ятають. Пам'ятають діти і внуки їхні. Збережімо цю пам'ять і ми.

Додаток 1**Військовий медик Суська Людмила Петрівна (на світліні праворуч)**

Суська Людмила Петрівна (на світліні в центрі)

Шпиталь у тилу, за лінією фронту

Додаток 2

Зенітниця-прожектористка Рідкокаша Катерина Микитівна

Зенітниця Другої світової

Додаток 3

Військовий медик Полторак Єлизавета Іванівна

Додаток 4

Військова зв'язкова Білоус Катерина Василівна

Військові зв'язківці

Додаток 5

Військовий медик Омелюх Надія Василівна

Надія Василівна на світлині справа

Додаток 6

**Трудівниця тилу Третяк Катерина Іванівна
(На фото з матір'ю)**

Дівчата-трудівниці тилу за роботою

